

Pääpiirteitä

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

kuvastuvat myöskin taloudellisen puolen kehityksessä. Oltiin suoranaisesti pakotettuja aloittamaan velkalliseksi. Velkalliseksi siinä merkityksessä, että koko taloudellisen tuen muodostivat henkilökohtaiset tai niin kutsutut toverilainat. Uhrautuvaisemat toverit eivät vaatineet korkoa mutta toisille oltiin pakotettuja maksamaan korkoa ja on se pitkin matkaa vaikuttanut haitallisesti liikkeen kehitykseen.

Koska osuustoiminnan pohja ja perusta ei ollut selvänä oltiin pakotettuja käyttämään kaikkea mahdollista rahan hankkimiskeinoja. Jäsenkohtaista verotustakin käytettiin, mutta epäkäytännölliseksi huomattua se poistettiin. Jonkinlaisia tuloksia tuotti alkuaikoina lahjaesineitten arpominen ja nyt myöhemmin aikoina on järjestetty myyjäisiä, joista vii meisimmät olivat joka suhteessa onnistuneimmat.

Keittokirjan avulla, jonka Osuuskunta toimitti, Raivaajan kustantamana ja joka on hiljattain ilmestynyt, toivottiin voitavan elvyttää taloudellista asemaa. Samalla toivottiin voitavan tyydyttää huomattava tarve työläisnaisten keskuudessa kunollisen keittokirjan ulossaamisessa. Tähän hommaan ryhdyttäessä on myöskin pidetty silmiä silmiä siitä, että tällaisten välttämättömien tarpeiden tyydyttäminen täytyy saada pois yksityisten keinotelljain käsistä, meikäläisille liikkeille, ja samalla kuin ne ovat meikäläisten liikkeiden käsissä voidaan aina etupäässä pitää silmiä, että ne ovat mahdollisimman tarkoitustaan vastaavia ja kykenevät tyydyttämään meikäläisten tarpeita joka suhteessa.

Sellaisilla yrityksillä kuin ilmoituksen pitäminen hyväntekeväisyyslaitosten luetteloissa, tarkoituksella välttämättä rahanmenoa, on epäonnistuttu; sen sijaan on se vaikuttanut haitallisesti ja jossain määrin sekottanut selvää näkökantaa liikkeen toiminnassa. Tuloksettomana yrityksenä mainittakoon myöskirj suunnitelma saada naisiltoilaisia uusia Ellis Saareltä.

Valko osa edellimmäistä toimenpiteistä eivät ole ominaisia osuustoiminnallisella pohjalla toimivalle liikkeelle, on niihin täytynyt turvautua vielä seuraavastikin syystä. Liikkekanta, joka olisi alunperin täytynyt ottaa käytäntöön, täytyi sivuuttaa kun jouduttiin kilpailemaan yksityisten keinotelljain, ruoka- ja asuntotalojen omistajien ja pitäjien kanssa ja vieläpä yksityisten perheidenkin kanssa. Tosin hitaudella mutta varmuudella tulemme nämä, emmekään voittamattomat esteet, pois tamaan tieltämme, koska vuosien varrella monet niille epätoivoiset vaikeudet on voitettu. Se jo sellaisenaan takaa Osuuskodin välttämättömyyden olemassaolon.

Laajennus.

Ensimmäisenä huomattavampana edistysaskeleena osuuskunnan liikkeen laajentamisesta eri aloille, oli paikallistalouden avaaminen heti seuraavana vuotena liikkeen perustamisesta. Vaikkapa se ei ole muodostunutkaan niin huomattavaksi toiminta-alaaksi kuin mitä olisi ollut suotavaa ja mitkä sen kehittämismahdollisuudet edellyttävät, on se kuitenkin ollut suuresta merkityksestä taloudellisesti ja on kyennyt tasotamaan niitä tappioita, jotka ovat useinkin tapahtuneet tai johtuneet kokematomuudesta liikkeenhoitajista. Toimeenpanevan voiman tahoilta viime aikoina, myöntäkäämme se, on annettu tällekin puolelle enemmän huomiota ja viime puolivuosis kokousteikin huomattavia suunnitelmia työtoimiston laajentamisesta.

Samoihin aikoihin kokeiltiin myös

kin pesulaitoksella, mutta se poistettiin kun huomattiin, että se ei tuottanut toivottuja tuloksia.

Aivan alkunjoista saakka on ollut vireillä keskustelua sekä ulkoapäin että osuuskunnan jäsenten keskuudessa, sivullikkeiden perustamisesta m. m. Brooklynin, New Rochelleen ja onpa ollut kyseessä Newar, New Jersey'ssäkin. Asianomaisilla paikkakunnilla aloite hsiassa ei ole sen tään kyennyt herättämään niin paljon mielenkiintoa, että olisi ryhdytty toimenpiteisiin tarpeellisen osakepääoman saamiseksi. On katsottu liian uhkarohkeaksi mennä ja perustaa paikkakunnille liikkeitä, joissa ei ole takana kannatusjoukkoa, mutta asia on edelleenkin vireillä.

Pienemmän aikaa oli liikkeemme yhteydessä kirjakauppakin, mutta Raivaajan kehitettyä sitä puolta, se jonkun ajan kuluttua kokonaan lopetettiin.

Laajentamisessa tärkeimpänä suunnitelmana on pidettävä ehdottomasti sitä toimenpidettä, johon jo on ryhdytty, että liike laillistutetaan sellaisilla säännöillä, jotka eivät tule rajoittamaan toimintaamme ja jotka eivät estä liikkeen laajentamista aina esiintyvien tarpeiden mukaan ja jolloin miehetkin voivat yhtyä osuuskuntaan jäseniksi, joka seikka jo sinänsä tuo esiin ja avaa meille uusia mahdollisuuksia.

Uuden yrityksen laajentaa liikkeitä erälle hyödylliselle alalle panee viimeinen syyskokous alulle, tekemällä päätöksen, että osuuskunta rupeaa harjoittamaan vaatekauppaa. Näinä päivinä kun elämäkustannukset ovat suunnattomasti kohonneet ja kun keinottelun mahdollisuudet ovat huomattavammaksi kuin koskaan ennen katsottiin tällä tavalla voitavan huoventaa joukkojemme taakkaa, samalla kun liikkeestä tuleva mahdollinen hyöty voidaan käyttää saman joukon hyväksi joko välillisesti välittömästi.

Me emme ole unohtaneet tässä pitkässä ja vaikeassa toiminta-ajassa sitä "oma tupa, oma lupa" toivoakaan. Suurkaupunkiamme tuntevat eivät pidä siitä ihmeenkään että emme ole siinä puuhassa vielä suuresti edistyneet. Mainita siksi ansaitsee, että asia on saanut oikean alutteen sillä, että on ryhdytty keräämään rakennusrahastoa ja on sitä jatkertynytkin sievonen pohjasumma.

Periaatteellinen puoli.

Periaatteellisessa puolessa emme ole niinkään toivottomia. Vaikka vasta viime aikoina on toimintamme muodostunut selväpiirteisemmäksi luokkatoinnaksi, on sitä aivan alkuajoilta saakka etsitty tukea järjestyneiltä joukoilta ja jo alkuaikoina ikäänkuin väistomaisesti käsiteltiin että sieltä, ja sieltä vain, kykenemme saamaan sen joukon, joka tuottaa mukanaan sen hengen jonka elvyttämistä me haluamme toimia.

Alkuajoilta saakka on ilmoitettu liikettämme meikäläisissä lehdistä, samaten kuin tilapäisissä julkaisusakin ja tehty se niin huomattavasti kuin aineelliset kykymme suinkin ovat myöntäneet. Tosin alussa, ja vieläpä keskivaiheissakin, kun jossain määrin ilmoitettiin New Yorkin Uutisissa, Hence silmällä pidetty kaista, että se on paikallinen lehti mutta jo vuosia sitten sekin lopetettiin, ja viime aikoina, kun luokkatousta on käynyt kriittisemmäksi ei ole pidetty esillä minkäänlaisia porvarillisia lehtiä.

Sosialistiset Kustannusyhtiöt ovat kääntyneet puoleemme kirjelmillä ja on aina ryhdytty niiden johdosta toimenpiteisiin ja voimme mukaan niitä tuettu.

Osakkeita on ostettu meikäläisiltä laitoksilta ja on oltu eri kokouksissa edustettuna jo koitettu jossain määrin pysyä osuuskuntanakin tasalla niiden asioiden käsittelyssä ja ymmärtämisessä mitä milloinkin on tullut esille.

Alkuvaiheissa eritoten ja silloin kuin S. S. Osaston toiminta ei ollut niin laajaa ja suurta, oltiin läheisessä vuorovaikutuksessa pitämällä yhteisiä agitaatiokokouksia, muutamia itämiäkin ja m. m. puhujakin lähetettiin osuuskunnalle S. S. Osastolta. Näistä selkeistä mainitaan vaan sentähden, että osotetaan sitä suvaitsevaisuutta, joka silloin ikään kuin itsietiedottomasti ilmeni kummaltakin puolelta, ja jonka tietoista kehittämistä me tulevaisuudessakin haluamme jatkaa, ja edelleen mainittakoon näistä selkeistä siksi, että niistä on ainakin osittain nähtävissä mitä tietä olemme koittaneet tavoitella.

Niin pitkälle on päästy, että viime vuonna puolivuosis kokous teki päätöksen, että osuuskunnan johtokunnan jäsenten on kuuluttava sosiaalipuolueeseen, samaten myöskin talon palveluskunnan. Myöhemmin tehtiin päätös, että osuuskunnan agitaatiotilaisuuksissa ei saa suorittaa ohjelmaa paitsi sosiaalipuolueen jäsenenä ja on suomalaisten toverien kuultava S. S. Järjestöön. Tämä säädös oltiin pakotettuja tekemään silloisten "radikaalien" tahallisten hajoitus suunnitelmien ehkäisemisen vuoksi.

Periaate-"mysteriana" on kulkenut läpi koko vaiheiden kysymys miesten jäsenyydestä osuuskuntaan. Vuosittain, kuten taloudellisen puolen laajennuksessa ilmenee, päätettiin laillistuttaa liike niin, että miehetkin voivat yhtyä osuuskuntaan osakkeiksi täysillä valtuuksilla. Tultiin lopulta oivaltamaan se seikka, että naisten ja miesten voimat tarvitaan yhteen koottuina osuustoiminnallisessa kirjallisuudessa ja että molempien edut tarvitsevat suojaamista ja turvaamista koska kapitalistinen riistokin kohtaa molempia sukupuolia yhtä arvomottomasti.

N. Y. Aluekomitean kanssa on oltu jossain määrin vuorovaikutuksessa ja kuuluu osuuskunta Idän Suomalaiseen Osuuskuntain Liittoon sekä Amerikan Suomalaiseen Osuustoiminnalliseen Liittoon.

Agitaatiotyö.

Osuusliikkeemme heikkona kohtana on ollut sama seikka mikä on yleensä huomattavissa muidenkin osuuskuntain keskuudessa, että ei ole annettu tarpeeksi huomiota agitaatiotyölle. Pitkin matkaa sentään on ollut vireillä jonkinlaisia valistustyötä. Ahtaasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta ei sen tärkeyttä ole kokonaan sivuutettu.

Seuraavana vuotena osuuskunnan toiminnan alkamisesta perustettiin lainakirjasto. Suunniteltiin silloin että muodostetaan siitä tärkeä agitaatiotilaisuus, mutta rahavarojen niukkuuden tähden on sitä etupäässä täytynyt lisätä lahjakirjoilla, jotka suinkaan eivät ole aina niin valittuja kuin olisi suotavaa.

Alkuaikojen huomattavamman agitaatiotyön muodostivat puheilaisuudet ja myöhemmin aikoina keskustelu- ja ohjelmatilaisuudet sekä varsinaiset sarjaluennot. Pidetyissä keskustelu- ja ohjelmatilaisuuksissa, jotka ovat epäilemättä olleet huomattavasta merkityksestä, ovat puhuneet kiertävät sosialistipuhujat sekä paikalliset ja N. Y. Alueen puhujat, jotka viime mainitut meinaavatkin saamaa. Keskustelukysymyksen luonteeseen ovat tavallisemmin määränneet joukot itse, ja on vallinnaisemmilla keskustelulla eri kysymyksistä ollut oma kehittävä merkityksensä.

Luentotyöstä voimme sanoa enemmänkin. S. S. Järjestön luennointija joka luennoi täällä ja lähiympäristössä viime vuoden lopussa ja tämän vuoden alussa, luennoi osuuskunnalle kerta viikossa, torstai illoin, noin kahden kuukauden ajan ilman mitään palkkiota. Vaikka osanotto niihin ei ollutkaan tavattoman suuri, oli niistä silttenkin hyötyä niille työläisnaistille, jotka voivat olla mukana, samaten kuin niille miehille, jotka työttömänä ollen näitä luentoja seurasivat.

Idän Suomalaisen Osuuskuntain Liiton kustantaman luennointisijan työstä voimme mainita kiitettävämmin. N. Y. S. S. Osasto edesauttoi niiden luennointilaisuuksien onnistumista luovuttaen meille huoneuston siinä kalli kuin se kykeni omat sisäiset asiansa niin järjestämään, että se kävi mahdolliseksi. Liiton ansioksi kai lankeaa se, että oli otanut palvokseensa tehtävänsä täysin kykenevän luennointisijan. Voimme sanoa, että N. Y. suomalaisille osuustoimintaa harrastaville joukoille ei ole osuustoimintaa niin perinpohjaisesti ja selväpiirteisesti koskaan esitetty.

Luennot olivat jaetut neljään osaan. Ensimmäisessä osassa käsiteltiin osuustoiminnan teoriaa, toisessa osuustoiminnan historiaa, kolmannessa osuustoiminnan menettelytapoja ja neljännessä suomalaisen osuustoiminnan toimintaa ja vaikutusta Amerikassa. Kaikkiaan oli sarjassa kaksitoista luentoa ja luennointisijan selvitysten mukaan ei aineiden karsittelu voimut olla laukaan yksityis kohtainen. Tämä oltiin sanottu vaan siksi, että henkilöt, jotka mahdollisesti ovat koittaneet tehdä itselleen selväksi osuustoiminnan ääriä vain, voivat samalla huomata kuinka suurta syventymistä asiaan sentään kaipaa osuustoiminnan tarkka ymmärtäminen.

Sitä siveellistä, agitaatiotilasta ja taloudellista vaikutusta, jonka osuus koti on epäilemättä kyennyt luomaan ei ole väheksyttävä. Sivultapäin katsojana ja arvostelijana ollen on aina joka tapauksessa, aivan eri asia kuin olla itse käytännöllisesti mukana ja tuntea ne alati uusiintuvat vaikeudet mitkä tällaiseen pieneenkin historikkiin voivat sisältyä.

Lopettaessamme tätä kertomusta voimme uusia I. S. O. Liiton luennointisijan tärkeämmän lauseen, että: "Osuustoiminta ei vapauta työväen luokkaa, se on vaan ase taistelussa. Työväenliikkeessä on poliittinen toiminta aina asetettava ensiläelle, taloudellinen toiminta toiselle ja osuustoiminta kolmannelle tilalle."

Mutta luokkatousta ei ole annettava merkityksensä. Meillä on siitä päätöksiä aina Kansainvälisestä Sosialistipuolueen Kongressista alempien organoitten tekemillä päätöksillä saakka ja meidän ei pidä niistä sivuuttaa.

Meidän kaikkien yhteiseksi tehtäväksi jää, että muodostamme tästä osuuskunnasta sellaisen liikkeen, että sillä tulee olemaan merkityksensä luokkatousta. Ymmärrettäköön osuustoimintaliikkeellekin erottamat omat oleelliset se, että OSUUSKUNNAN MUODOSTAA JÄSENITÖ. Jokaisella yksilöllä on yhtä tärkeä velvollisuus olla mukana, ohjaamassa omasta puolestaan asioiden kulkua, tuoda siihen omasta puolestaan edistysmielisyyttä ja vallankumouksen, tulla itse omasta puolestaan lakasemaan pois ne mahdolliset vanhoillisuuden tuulahdukset mitkä ovat kulloinkin huomattavissa. Ei kukaan yksilö ole oikeutettu vapautumaan, että joku toinen tekee sen hänen edestänsä. Jos meillä olisi kirjallisuudesta jakaa epätasaisesti nämä tehtävät, niin täytyy tehdä itsemme tietoiseksi siitä, ja sen tietoisuuden ohjaamana toimia, että meillä kaikilla on yhtä suuret velvollisuudet.

Lisättäköön vielä, että vaikka osuuskuntamme onkin pieni, on se taivallaan tärkeä elin osuustoiminnallisessa liikkeessä ja yhteisvoimien työskentelyllä voi sen muodostaa vieläkin tärkeämmäksi. Jätämme työmme ja toimintamme osuustoiminnalliselle ja työväen laajoille joukoille luettavaksi ja arvosteltavaksi.

Vuosis kokouksen valitsemana,
Elizabeth Suominen.

TARKASTAKAA LEMOTUKSIA